

نمایش سایه‌ها

نوشته: سپیده فتحی

عکس: علی خوش جام

ساخت عروسک‌ها

- ۱ عروسک‌های قصه را روی مقوای ضخیم بکشید (بهتر است عروسک‌ها مشکی باشند).
- ۲ اگر از مقوای معمولی استفاده می‌کنید، می‌توانید آن‌ها را رنگ بزنید تا سایه‌های رنگی داشته باشید.
- ۳ در عروسک‌های سایه‌ای برای نشان دادن چشم‌ها، دهان، بینی و بعضی خطوط مهم لباس از برش دادن و توخالی کردن این قسمت‌ها به کمک کاتر استفاده کنید.

متحرک‌سازی

برای متحرک کردن اندام عروسک‌ها مثل دست‌ها و پاها و نیز برای اتصال دست‌های عروسک به بدن از دکمه قابلمه‌ای کمک بگیرید. گاهی عروسک شما می‌تواند فقط یک دست متحرک داشته باشد.

دسته‌های عروسک‌ها

پشت هر عروسک یک مقوای بلند به طول ۲۰-۳۰ سانتی‌متر بچسبانید و از آن برای تکان دادن عروسک استفاده کنید. بلندی دسته عروسک باید به اندازه‌ای باشد که سایه دست شما روی صحنه نمایش نیفتد. دسته‌ها باید از مقوای محکم ساخته شوند تا در حین نمایش بتوانند حرکت مناسبی داشته باشند و وزن عروسک را تحمل کنند.

نورپردازی

در نمایش عروسکی سایه‌ای، نورپردازی بسیار قوی لازم و ضروری است. برای این منظور از چراغ قوه یا مطالعه استفاده

سایه‌های عروسک‌ها با حرکت بر روی پرده نمایش، شوری عجیب در بچه‌های کلاس ایجاد کرده بود. بچه‌ها در یک کار گروهی لذت‌بخش با تقلید صدای شخصیت‌های مختلف داستان، هنر گویندگی و نمایش را با تمام وجود تجربه کردند. شما هم می‌توانید با ابزارهای ساده و کمی چاشنی خلاقیت این تجربه را در کلاس خود اجرا کنید.

ساخت صحنه نمایش

- ۱ یک کارتن مقوایی بزرگ و محکم را باز کنید و یکی از طول‌های آن را ببرید و دور بریزید. حالا کارتن شما سه وجه دارد.
- ۲ داخل طول دیگر کارتن، مستطیلی به اندازه دلخواه ببرید و برش بزنید. این کادر باید با تعداد شخصیت‌های داستان متناسب باشد.
- ۳ کاغذ کالک (نوعی کاغذ شفاف و در عین حال محکم) یا کاغذ پوستی را در این قسمت بچسبانید. طوری که از داخل کادر مستطیل شکل جای چسب‌ها مشخص نباشد.
- ۴ برای زیباتر شدن صحنه نمایش می‌توانید روزنامه‌ها یا کاغذ رنگی‌های مجاله شده را دور آن بچسبانید یا آن را با گواش رنگ کنید.
- ۵ این صحنه را به راحتی می‌توانید به مدرسه ببرید. آن را تا کنید و در مدرسه با چسب نواری بچسبانید.
- ۶ در صحنه نمایش از پارچه‌های نازک هم می‌توانید استفاده کنید.
- ۷ برای فضاسازی می‌توانید متناسب با موضوع نمایش درخت، ابر، خانه، آسیاب، گل و ... را در پایین کادر و از داخل صحنه نمایش بچسبانید.

مثلاً بگویید: ای بابا این خنده بچه‌ها نمی‌ذاره ما بخوابیم ها...
۶ در طول نمایش برای عروسک‌ها ورود و خروج‌های مکرر بگنجانید و از عروسک‌های بیشتری استفاده کنید.

۷ عروسک هنگام صحبت کردن حتماً حرکت داشته باشد.
۸ بچه‌های بازیگر باید هر لحظه منتظر واکنش و خنده تماشاچی باشند و البته این خنده نشان‌دهنده آن است که تماشاچی به موضوع علاقه‌مند است و با نمایش ارتباط برقرار کرده است.

۹ سعی کنید در سراسر کار از یک سوفلور (کسی که نمایش را از روی متن دنبال می‌کند و دیالوگ‌های فراموش شده را یادآوری می‌کند) خوب استفاده کنید.

۱۰ با خلاقیت خود صداهای محیط را به وجود آورید (افکت).
۱۱ در جاهای لازم از صدای موسیقی استفاده کنید یا آن را برای پس‌زمینه کار خیلی آرام پخش کنید.

۱۲ زمان نمایش بیشتر از پانزده الی بیست دقیقه نباشد.

۱۳ بازیگران از جملات زیبا و قابل فهم استفاده کنند تا تماشاچی نمایش را درک کند.

۱۴ برای تقلید صدا تمرین کنید و سعی کنید صدایی که مثلاً برای کلاغ انتخاب می‌کنید به شخصیت کلاغ بخورد.

۱۵ جای بازیگران باید مناسب باشد طوری که تمرکز آن‌ها برای انجام نمایش از بین نرود. برای این موضوع می‌توانید یکی از نیمکت‌های کلاس را به طرف بچه‌ها برگردانید و صحنه نمایش را روی آن قرار دهید. یک نفر نیز مسئول نورپردازی شود.

۱۶ در تقلید صدا چیزی را جلوی دهان خود قرار ندهید چون باعث می‌شود صدای شما به راحتی به مخاطب نرسد.

۱۷ از موضوعات کتاب تاریخ، عربی، اجتماعی و ... برای اجرای نمایش‌های خود استفاده کنید.

کنید تا سایه عروسک روی پرده نیم شفاف منعکس شود. باید فاصله بین نور و عروسک را طوری تنظیم کنید که سایه‌ها به وضوح دیده شوند.

اگر در جلوی منبع نور، طلق رنگی قرار دهید نتایج متنوعی به دست می‌آید. در هنگام نورپردازی به سایه‌هایی که در همان سمت بازیگران و شخصیت نمایش تشکیل شده دقت کنید؛ چون مخاطبان روبه‌روی شما همان سایه‌ها را می‌بینند.

بهتر است قصه‌ای را انتخاب کنید که شخصیت‌های داستان در آن صحبت می‌کنند و نیاز به راوی یا قصه‌گو ندارند یا گفت‌وگوی راوی خیلی کوتاه باشد.

می‌توانید صحنه‌هایی را برای جذاب کردن نمایش به قصه بیفزایید.

اجرای نمایش

۱ هر چه عروسک گردان‌ها، عروسک‌های خود را بیشتر باور کنند، عروسکشان زنده‌تر و واقعی‌تر به نظر می‌رسد.

۲ عروسک گردان‌ها باید گفت‌وگوهای شخصیت‌های عروسکی را حفظ کنند. پس تمرین باید زیاد باشد تا هنگام اجرا تسلط کافی داشته باشید.

۳ بازیگران دیده نشوند. این هم به تماشاچی کمک می‌کند هم به بازیگر. وقتی تماشاچی بازیگر را نمی‌بیند عروسک او را بهتر باور می‌کند و وقتی بازیگر دیده نمی‌شود در پشت صحنه بهتر می‌تواند خنده خود را کنترل یا به خجالت خود غلبه کند.

۴ (تک‌گویی) مونولوگ نباید بیشتر از یک دقیقه طول بکشد.

۵ فرصت‌هایی را به وجود آورید که عروسک‌ها با تماشاچی رابطه برقرار کنند. برای این کار گاهی بداهه‌گویی کنید (متنی که داخل نمایش نوشته نشده و از قبل پیش‌بینی نشده است)